

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“ДЕРЖАВНА ГУМАНІТАРНА
ПОЛІТИКА”
(для бакалаврів)

МАУП

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2013

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Підготовлено професором кафедри організації самоврядування
В. В. Омельчуком

Затверджено на засіданні кафедри організації самоврядування
(протокол № 28 від 30.11.07)

Перезатверджено на засіданні кафедри організації самоврядування
(протокол № 9 від 26.03.10)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Омельчук В. В. Навчальна програма дисципліни “Державна гуманітарна політика” (для бакалаврів). — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2013. — 31 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Державна гуманітарна політика”, вказівки до виконання контрольної роботи, теми контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список літератури.

“Державна гуманітарна політика” — дисципліна, яка дає базові знання, необхідні для ефективної діяльності фахівців у сфері державного управління та місцевого самоврядування як теоретиків, так і практиків. Це зумовлено з’ясуванням цілого комплексу питань, пов’язаних з оволодінням теоретичними засадами вироблення та практичними механізмами реалізації державної гуманітарної політики, як передумови комплексного становлення національної державності України.

Мета курсу — поглиблене вивчення особливостей вироблення та реалізації державної гуманітарної політики як на загальнонаціональному, так і регіональному рівнях, шляхів їх оптимізації. При виробленні, здійсненні, забезпеченні системності державної гуманітарної політики на різних рівнях передбачено узгодження позицій загальнонаціональної та регіональних еліт. Ефективність державної гуманітарної політики пов’язана з необхідністю здійснення державою цілісної та системної політики у соціальній, економічній, гуманітарній, оборонно-безпековій, міжнародній сферах.

Ключовими проблемами у державній гуманітарній політиці є забезпечення розвитку і функціонування української мови як державної у різних сферах суспільного, національного та державного буття, інтеграція національних меншин в єдиний загальнонаціональний гуманітарний простір України, єдність національного інформаційного простору України, формування національної культурної ідентичності, забезпечення єдності, канонічності та помісності православної церкви.

Нагальні проблеми національного розвитку зумовлюють нерозв’язаність низки суперечностей, зокрема між національним гуманітарним простором та регіональними гуманітарними процесами, тобто позиціями місцевих еліт адміністративно-територіальних одиниць України через надмірну централізацію та концентрацію управління національними процесами. Розглядається нормативно-правова база державної гуманітарної політики у різних сферах. При її виробленні та реалізації взято курс на оптимізацію управління наявними ресурсами та інструментами. Особливої значимості державна гуманітарна політика набуває з огляду на нагальну потребу у зменшенні адміністрування гуманітарних процесів на різних рівнях, створення моделі ефективної взаємодії у розвитку регіонів між центром та місцевими елітами.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2013
© ДП «Видавничий дім «Персонал», 2013

Вивчаються сучасні моделі та шляхи розвитку державної гуманітарної політики в Україні і світі, стратегія, державні і відомчі програми у різних сферах державної, регіональної, місцевої, муніципальної, комунальної гуманітарної політики, шляхи їх втілення в життя.

Всебічне засвоєння матеріалів курсу дає можливість студентам *знати*:

- теоретичні і правові засади державної гуманітарної політики, її форми і методи для аналізу та розв'язання національних та регіональних проблем;
- основні напрями державної гуманітарної політики, становлення та розвитку управління та регулювання місцевих гуманітарних процесів в Україні;
- теорію і практику залучення світового досвіду в управління та регулювання національними та регіональними гуманітарними процесами.

Уміти:

- використовувати:
 - категорії планування, прогнозування, проектування, сучасні методологічні підходи оптимізації механізмів державної гуманітарної політики;
 - засади, форми і методи управління і регулювання державної гуманітарної політики, зокрема проектування, планування, аналізу та прогнозування для розв'язання регіональних та національних проблем;
 - технологію, форми й методи визначення стратегічних пріоритетів державної гуманітарної політики для оперативного збереження титульної нації та захисту їх корінних інтересів, аналізу кількісних та якісних параметрів єдиного гуманітарного простору;
 - як адміністративні, так і суспільно-моральні, економічні, інституційні, концептуальні важелі управління державною гуманітарною політикою, управління та регулювання гуманітарним простором;
- визначати:
 - оптимальні шляхи державної гуманітарної політики та її місце у загальній системі державного управління та місцевого самоврядування;
 - ефективність діючих засад, механізмів, форм і методів державної гуманітарної політики за результатами аналізу гуманітарних

(освітніх, конфесійних, мовних, інформаційних, меншинних) програм та проектів, вітчизняного й зарубіжного досвіду їх вироблення та реалізації, використовуючи методи порівняльного та інституційного аналізу;

- показники успішності планів, порядків, програм, проектів на найближчу й віддалену перспективу на основі існуючого стану єдиного гуманітарного простору України за умов наявних концептуальних, інформаційних, кадрових, фінансових, ресурсів у межах чинного правового поля шляхом зіставлення ресурсів і потреб;
- основні напрями вдосконалення механізмів управління та регулювання єдиним гуманітарним простором України, зокрема організаційно-правові засади;
- вузлові проблеми та напрями державної гуманітарної політики, застосовуючи комплексний підхід до аналізу єдиного гуманітарного простору та регіональних гуманітарних процесів за результатами вивчення кількісних та якісних параметрів і показників, здійснених (впроваджених) державних (недержавних, за участю держави) гуманітарних планів, проектів, програм, використовуючи методи системного, структурно-функціонального, кореляційно-регресивного аналізу;
- розробляти:
 - плани, програми, проекти державних, регіональних і галузевих гуманітарних програм національного розвитку за результатами аналізу державної гуманітарної політики та стану єдиного гуманітарного простору на основі методології конструювання моделей, виходячи з концептуального, ресурсного, кадрового, інформаційного забезпечення та механізмів упровадження державно-управлінських рішень у гуманітарній сфері;
 - пропозиції щодо вдосконалення чинного нормативно-правового забезпечення державної гуманітарної політики на підставі визначення юридичних властивостей та на основі виявлених ознак її недосконалості за результатами вивчення й аналізу ефективності чинних вітчизняних, міжнародних, зарубіжних нормативно-правових документів, існуючої практики регулювання та управління гуманітарними процесами та просторами на міжнародному, зарубіжному, регіональному, муніципальному, місцевому, комунальному рівнях;

- проекти нормативно-правових актів, спрямовані на підтримку різних сфер національного гуманітарного простору України, гуманітарних процесів українських регіонів, забезпечення функціонування структур, які побудовані на різних формах власності, на засадах конституційно-правової регламентації законодавчого та нормотворчого процесів;
- внутрішню нормативну документацію (накази, розпорядження) щодо виконання завдань міжнародних, державних, регіональних, галузевих, міжгалузевих гуманітарних програм, планів, проектів регіонального та національного гуманітарного розвитку на засадах конкурсного відбору виконавців (тендер, грант, конкурс) шляхом застосування методів системного аналізу планів, програм, проектів та відповідних обґрунтувань;
- практичні рекомендації для органів державного управління й місцевого самоврядування щодо вибору ефективних засад, інструментів і варіантів регулювання та управління станом розроблення і реалізації державної гуманітарної політики на основі методів порівняльного аналізу стану національного гуманітарного простору і регіональних гуманітарних процесів, міри їх узгодженості та єдності, рівня ефективності;
- аналізувати:
 - проблеми, ресурсний потенціал і напрями вироблення і реалізації державної гуманітарної політики;
 - процеси вироблення, реалізації, регулювання та управління державної гуманітарної політики, зокрема гуманітарними планами, програмами, проектами та їх елементами, шляхи й методи вдосконалення структури концептуального, кадрового, фінансового, інституційного забезпечення, політико-правові проблеми управління державної гуманітарної політики, приймаючи відповідні управлінські рішення;
- контролювати:
 - виконання заходів вироблення та реалізації державної гуманітарної політики, відповідних законодавчих і підзаконних актів у визначені терміни засобами адміністрування.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“ДЕРЖАВНА ГУМАНІТАРНА ПОЛІТИКА”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
1	2
	Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні засади державної гуманітарної політики
1	Сутність, об'єкт та функції державної гуманітарної політики
2	Цілі, завдання та критерії державної гуманітарної політики
3	Теорії та концепції державної гуманітарної політики, науково-методичні засади її дослідження
	Змістовий модуль II. Механізми вироблення державної гуманітарної політики
4	Нормативно-правове забезпечення державної гуманітарної політики
5	Історичні традиції як духовна основа єдності гуманітарного простору України
6	Аналіз та прогнозування державної гуманітарної політики
7	Планування та моделювання державної гуманітарної політики
8	Моніторинг, аудит та оцінювання ефективності державної гуманітарної політики
9	Оптимізація організаційно-функціональної структури та характеру державної гуманітарної політики України
	Змістовий модуль III. Напрями державної гуманітарної політики України
10	Формування культурної ідентичності
11	Особливості розвитку і функціонування української мови
12	Управління освітою
13	Управління національним інформаційним простором
14	Церква в гуманітарному просторі держави та створення Єдиної Православної помісної церкви як виклик часу
15	Засади та механізми інтеграції національних меншин в єдиний гуманітарний простір України
16	Узгодження позицій та інтересів регіонів і центру

1	2
	Змістовий модуль IV. Світовий досвід державної гуманітарної політики
17	Освітня, мовна та інформаційна політика у державах світу
18	Діяльність у сфері культури в державних політиках світу
19	Інтеграція національних меншин у державах світу
20	Узгодження гуманітарної позиції центру та інтересів регіонів
21	Зарубіжний досвід взаємодії держав із церквою та релігійними організаціями
Разом годин: 324	

ЗМІСТ
дисципліни

“ДЕРЖАВНА ГУМАНІТАРНА ПОЛІТИКА”

Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні засади державної гуманітарної політики

Тема 1. Сутність, об’єкт та функції державної гуманітарної політики

Сутність державної гуманітарної політики як навчальної дисципліни. Предмет державної гуманітарної політики. Формування державної гуманітарної політики. Функції державної гуманітарної політики. Основи теорії державної гуманітарної політики. Наукові основи розробки концепції державної гуманітарної політики. Понятійно-категоріальний апарат державної гуманітарної політики. Сутність, об’єкт та функції державної гуманітарної політики України.

Література [1; 43; 71; 73; 74]

Тема 2. Цілі, завдання та критерії державної гуманітарної політики

Цілі державної гуманітарної політики. Завдання та критерії державної гуманітарної політики. Конструювання єдиного гуманітарного простору в державній гуманітарній політиці. Єдність, цілісність, однорідність гуманітарного простору та динаміка гуманітарних процесів. Значущість державної гуманітарної політики у локалізації кон-

фліктного потенціалу. Цілі, мета, завдання та критерії державної гуманітарної політики України.

Література [1; 45–49; 71; 73; 74]

Тема 3. Теорії та концепції державної гуманітарної політики, науково-методичні засади її дослідження

Аналіз державної політики. Світові та вітчизняні теорії та концепції державної гуманітарної політики. Науково-методичні засади дослідження державної гуманітарної політики. Розроблення та коригування теорій та концепцій державної гуманітарної політики в Україні та світі. Державна політика формування єдиного гуманітарного простору України як об’єкт системного аналізу. Соціально-філософський аналіз державної гуманітарної політики. Теоретичні засади централізації і децентралізації управління та регулювання державної гуманітарної політики та гуманітарного простору.

Література [1; 40; 50; 53; 57; 71; 73; 74]

Змістовий модуль II. Механізми вироблення державної гуманітарної політики

Тема 4. Нормативно-правове забезпечення державної гуманітарної політики

Нормативно-правові механізми захисту національних інтересів у гуманітарній сфері. Правові гарантії позицій титульної нації та традиційної православної культури суспільства. Чинне законодавство України щодо державної гуманітарної політики. Законодавче визнання Голодомору актом геноциду. Укази Президента України. Постанови та розпорядження КМУ. Акти місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Розвиток нормативно-правового забезпечення державної гуманітарної політики та його системність. Вплив міжнародного гуманітарного права на український гуманітарно-правовий простір. Міжнародні договори України.

Література [2; 3; 9; 13; 17–19; 23–39; 51; 63–70]

Тема 5. Історичні традиції як духовна основа єдності гуманітарного простору України

Формування єдності гуманітарного простору України. Трипільська культура та її вплив на історію Східної Європи. Скіфські держави. Гуманітарні традиції Київської Русі. Зміцнення православних засад

української державності. Формування місцевих еліт. Становлення мовно-культурного простору України. Державна гуманітарна політика в Українській козацькій державі XVII–XVIII ст. Вироблення і реалізація державної гуманітарної політики Центральною Радою, Гетьманатом Павла Скоропадського та Директорією. Українська соборність. Боротьба за автокефалію Української православної церкви. Політика українізації та коренізації як основа національного відродження. Українське дисидентство в національно-культурному відродженні України. Історичні традиції взаємин титульної нації і національних меншин на українських теренах. Формування української діаспори та системи її зв'язків з Батьківщиною.

Література [2; 6; 17; 18; 40; 55; 56; 61; 62]

Тема 6. Аналіз та прогнозування державної гуманітарної політики

Аналіз у державній гуманітарній політиці. Аналіз гуманітарних процесів, подій, явищ та гуманітарного простору. Аналіз регіональних гуманітарних процесів. Види та методи аналізу державної гуманітарної політики. Стратегічний аналіз гуманітарного середовища. Характеристика внутрішнього стану єдиного гуманітарного простору України та регіональних процесів. Прогнозування гуманітарного простору та гуманітарних процесів: сутність, форми та методи. Система гуманітарних прогнозів. Порядок їх розроблення. Прогнозування гуманітарних викликів та загроз. Довгострокове, середньострокове та короткострокове гуманітарне прогнозування. Макропропорції у прогнозуванні гуманітарної сфери.

Література [6; 8; 17–21; 51; 57; 73–74]

Тема 7. Планування та моделювання державної гуманітарної політики

Планування державної гуманітарної політики. Сутність, форми та методи планування державної гуманітарної політики та його еволюція. Макропропорції у плануванні. Цільове орієнтування стратегії та визначення пріоритетів державної гуманітарної політики. Система стратегічного планування розвитку гуманітарної сфери та її складові. Сутність, форми, методи та особливості стратегічного планування державної гуманітарної політики. Етапи, функції, технологія та організаційне забезпечення стратегічного планування державної

гуманітарної політики. Моделі системи стратегічного планування державної гуманітарної політики. Довгострокові документи стратегічного планування. Пріоритети стратегії розвитку гуманітарної сфери у державному управлінні. Середньострокові документи стратегічного планування гуманітарного розвитку. Розробка програм розвитку гуманітарної сфери та стратегія євроінтеграції України. Планування входження України в європейський гуманітарний простір. Розробка стратегічних планів органів влади щодо вироблення та реалізації ДГП: аналіз зовнішніх та внутрішніх факторів; визначення місії та стратегічних цілей; розробка програми інституцій; показники та оцінки діяльності; плани (дорожні карти) дій. Впровадження стратегії. Моделювання гуманітарних процесів, подій та явищ.

Література [6; 8; 17–19; 51; 57; 67; 71; 73; 74]

Тема 8. Моніторинг, аудит та оцінювання ефективності державної гуманітарної політики

Моніторинг державної гуманітарної політики. Моніторинг вузлових проблем державної гуманітарної політики та єдиного гуманітарного простору. Аудит державної гуманітарної політики. Оцінювання кількісних та якісних параметрів державної гуманітарної політики. Оцінювання (вимірювання) та моніторинг результатів реалізації стратегії державної гуманітарної політики.

Література [6; 8; 17–19; 51; 57; 71; 73; 74]

Тема 9. Оптимізація організаційно-функціональної структури та характеру державної гуманітарної політики України

Оптимізація інституційного забезпечення державної гуманітарної політики. Коригування функціональних засад держави у гуманітарній сфері. Організаційні засади конструювання єдиного гуманітарного простору. Центральні та місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування у виробленні та реалізації державної гуманітарної політики. Міжінституційна взаємодія та координація діяльності у гуманітарній сфері. Кадрове наповнення державної гуманітарної політики. Внесення змін у хід державної гуманітарної політики.

Література [1; 3; 5; 6; 8; 17–19; 51; 73; 74]

Змістовий модуль III. Напрями державної гуманітарної політики України

Тема 10. Формування культурної ідентичності

Розробка концепції державної політики в галузі культури. Фінансове, кадрове, інституційне забезпечення діяльності у сфері культури. Охорона, збереження та відтворення національної культурної спадщини України. Реєстрація та кадастрізація національної історико-культурної спадщини. Повернення пам'яток національної культурної спадщини в Україну з інших держав. Популяризація національної культури. Розвиток внутрішнього туризму як чинника національної єдності (до “Золотої підкови Черкащини”, гетьманських столиць у Чигирині, Глухові та Батурині). Регулювання та управління культурними процесами. Розвиток культурної інфраструктури. Відродження та формування національної історичної пам'яті. Державна політика щодо відновлення історичної правди про Голодомор 1932–1933 років та вшанування пам'яті його жертв. Координаційна рада з підготовки заходів у зв'язку з 75-ми роковинами Голодомору. Український інститут національної пам'яті. Долучення до єдиного національного гуманітарного простору української діаспори. Розвиток міжнародних культурних зв'язків України. Визнання світовою спільнотою Голодомору актом національного геноциду. Рішення КСУ щодо застосування державної мови органами влади та використання її у навчальному процесі в навчальних закладах від 14 грудня 1999 р.

Література [5; 6; 14; 16–19; 23–38; 51; 63–70]

Тема 11. Особливості розвитку і функціонування української мови

Упровадження української мови у різні сфери суспільного, державного, національного життя. Державні і регіональні програми розвитку і функціонування української мови. Державна підтримка українським друкованим виданням та телерадіоорганізаціям. Вклад українських ЗМІ в конструювання національного мовно-культурного простору. Розвиток українського книговидання та книгорозповсюдження. Порядок використання коштів, передбачених за програмою “Українська книга”. Інституційна складова державної мовної політики.

Література [6; 17–19; 22; 49; 51; 63–64]

Тема 12. Управління освітою

Освіта у державній гуманітарній політиці. Вищі, середні та професійно-технічні навчальні заклади у державній гуманітарній політиці України. Освіта як механізм єдності гуманітарного простору України та інструмент захисту прав титульної нації. Розвиток мережі навчальних закладів України. Концепція розвитку національної освіти як інструменту єдності гуманітарного простору України. Інституційне, кадрове, фінансове забезпечення галузі освіти. Вивчення предметів духовно-морального спрямування в загальноосвітніх навчальних закладах. Інтеграція України в європейський освітній простір. Глобалізаційні виклики в освітній сфері.

Література [6; 7; 8; 17–19; 37; 51]

Тема 13. Управління національним інформаційним простором

Державна інформаційна політика. Державні органи управління інформаційними процесами. Державний контроль в інформаційному просторі. Органи місцевого самоврядування у виробленні та реалізації інформаційного простору. Взаємодія органів державного управління та місцевого самоврядування у виробленні та реалізації національної інформаційної політики. Телерадіопростір. Національні інформаційні служби. Технічні характеристики та технічний захист національного інформаційного простору. Задоволення інформаційних запитів і потреб титульної нації. Зовнішні інформаційні впливи та їхня локалізація. Забезпечення єдності національного інформаційного простору. Державний, регіональний та муніципальний контроль за якісними і кількісними показниками інформаційного простору.

Література [1; 6; 8; 12; 17–19–20; 26; 27; 31; 51]

Тема 14. Церква в гуманітарному просторі держави та створення Єдиної Православної помісної церкви як виклик часу

Церква та релігійні організації у національному гуманітарному просторі. Тоталітарні секти. Ісламська ідентичність. Міжконфесійні конфлікти. Міжконфесійний та екуменічний діалог. Проблема єдиної Православної помісної соборної церкви. Діяльність УПЦ (МП), УАПЦ, УПЦ КП, УГКЦ. Взаємини православних церков України з Московським та Константинопольським патріархатами. Державна політика та позиція місцевих органів влади щодо православних цер-

ков України. Повернення церквам та релігійним організаціям майна та культових споруд.

Література [6; 8; 10; 15; 17–19; 40; 44; 51; 56; 58–59]

Тема 15. Засади та механізми інтеграції національних меншин в єдиний гуманітарний простір України

Репатріація та адаптація. Органи державного управління інтеграцією національних меншин України. Представницькі органи національних меншин. Меджліс. Курултай. Проблема статусу російської мови. Загальнодержавні адаптаційні програми. Задоволення мовних, культурних, освітніх, політичних потреб меншин. Етнічні спільноти регіонів та їхня інтеграція в гуманітарні процеси. Залучення зовнішніх ресурсів (міжнародних та регіональних організацій, благодійних фондів) до інтеграції національних меншин України. Міжнародний моніторинг становища національних меншин України.

Література [2; 8; 16–19; 39; 41; 51]

Тема 16. Узгодження позицій та інтересів регіонів і центру

Реалізація державної мовної політики у регіоні та її особливості. Управління освітою у регіоні. Гуманізація та гуманітаризація освітнянського процесу в регіоні. Фінансове та кадрове забезпечення державної освітнянської політики на регіональному рівні. Реалізація державної мовної політики в інформаційному просторі регіону. Шляхи оптимізації вироблення та реалізації регіональної освітнянської політики. Інформаційна політика в регіоні. Управління культурними процесами в регіоні. Кадрове фінансове забезпечення культурних процесів регіону. Регіональні особливості національних культурних процесів. Формування регіональних культурних програм. Охорона національної культурної спадщини в регіоні. Церква та релігійні організації у гуманітарному просторі регіону. Взаємодія органів державного управління, місцевого самоврядування та самоорганізації населення з церквою та релігійними організаціями. Нормативна база діяльності церкви та релігійних організацій регіону. Діяльність УПЦ, УАПЦ, УПЦ КП, УГКЦ у регіонах. Церква та релігійні організації у культурно-духовному житті регіону. Управління та регулювання інтеграції етнічних спільнот у регіональні процеси. Представницькі органи етнічних спільнот та їх місце у соціальному, культурному та політичному житті регіону. Регіональні етнічні особливості. Уп-

равління адаптацією етнічних спільнот в українські соціокультурні процеси в АРК. Регіональні адаптаційні програми. Взаємодія органів виконавчої влади, місцевого самоврядування та самоорганізації населення у формуванні єдиного гуманітарного простору. Регіональні особливості взаємодії. Місцеві органи влади як об'єкти та суб'єкти державної гуманітарної політики.

Література [2; 6; 8–10; 17–19; 39–41; 45–48; 51; 56]

Змістовий модуль IV. Світовий досвід державної гуманітарної політики

Тема 17. Освітнянська, мовна та інформаційна політика у державах світу

Мовна політика у державах світу. Забезпечення державного статусу мов титульних націй. Управління освітою в державах СНД, США, Канаді. Досвід ЄС у сфері освіти. Освіта в країнах третього світу: спроба гуманітарної революції. Болонський процес. Управління та регулювання інформаційними процесами та простором у державах світу. Державні та місцеві мовні процеси. Мовлення. Глобалізаційні виклики державній політиці в освітнянській, інформаційній, мовній сферах та управліньські практики адекватного та оперативного реагування.

Література [6; 8; 17–19; 42; 45–48; 51]

Тема 18. Діяльність у сфері культури в державних політиках світу

Культурна політика в державах світу. Засади та механізми зарубіжних державних культурних політик. Інституційне, кадрове, фінансове забезпечення діяльності у сфері культури. Особливості вироблення та реалізації політики в галузі культури на пострадянському просторі. Діяльність у сфері культури в державах ЄС. Конструювання культурної ідентичності у США та Канаді. Теорія “плавильного казану” та її банкрутство. Регламентування культурної політики у Китаї. Концепції полікультуралізму.

Література [2; 6; 8; 17–19; 45–48; 51]

Тема 19. Інтеграція національних меншин у державах світу

Засади та механізми зарубіжних державних політик щодо національних меншин. Інституційне, кадрове, фінансове забезпечення

діяльності у сфері інтеграції національних меншин. Національні автономії. Інтеграція імігрантів у гуманітарний простір держав світу. Національна політика у країнах СНД. Досвід ЄС, США та Канади у сфері інтеграції національних меншин. Азійська практика розв'язання національних проблем. Національні меншини. Права автохтонного населення. Резервації. Взаємодія федеральних та муніципальних органів з представницькими органами автохтонного населення. Етнонаціональні конфлікти та практика їх локалізації у гуманітарній сфері.

Література [2; 6; 8; 10; 17–19; 47; 51]

Тема 20. Узгодження гуманітарної позиції центру та інтересів регіонів

Регіональні еліти та їх місце в гуманітарному просторі держав світу. Особливості узгодження позицій регіональних еліт. Засади та механізми врахування позицій регіональних еліт у державній гуманітарній політиці. Процеси інтеграції, адаптації та самореалізації регіональних еліт в єдиному гуманітарному просторі держави. Регіональний сепаратизм, засади та механізми його локалізації у державній політиці. Залучення регіональних еліт до державотворчих процесів. Регіональна автономізація.

Література [6; 8; 17–19; 39; 44; 47; 51; 53; 73; 74]

Тема 21. Зарубіжний досвід взаємодії держав із церквою та релігійними організаціями

Взаємодія органів державного управління та місцевого самоврядування з церквами та релігійними організаціями в державах світу. Позиції церкви в державах ЄС. Православні церкви на пострадянському просторі. Російська православна церква (РПЦ) та її стосунки з православними церквами інших держав СНД. Грузинська православна церква. Православні церкви балканських країн: Болгарії, Македонії, Румунії, Сербії, Чорногорії. Державний статус Елладської православної церкви. Константинопольська патріархія у світовому православному просторі. Православні патріархії. Місце православних церков у суспільно-політичному житті та гуманітарних процесах.

Література [1; 6; 8–10; 17–19; 45–48; 51; 52; 56]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Відповідно до навчального плану студенти (слухачі) виконують контрольну роботу. Номер варіанта контрольної роботи студент визначає самостійно за останньою цифрою номера своєї залікової книжки.

Контрольна робота виконується на аркушах паперу формату А4 обсягом не менше ніж 12 сторінок друкованого тексту (Times New Roman, 14). Для чіткого та послідовного викладу матеріалу необхідно скласти план контрольної роботи, який має містити такі обов'язкові структурні частини:

вступ (обсягом до 2 сторінок) — висвітлюються суть і значення теми;

основу частину — розкривається зміст питань теми роботи, наводяться зауваження;

висновки — підсумовується зібраний матеріал та містяться пропозиції;

список використаних джерел — з посиланнями у тексті.

Контрольна робота оформлюється відповідно до методичних вимог: титульна сторінка, де вказується тема роботи, прізвище та ім'я виконавця, його група та навчальний структурний підрозділ (інститут, кафедра), дата виконання, підписується виконавцем. У встановлений термін подається на перевірку на кафедру. До заліку студент допускається, якщо контрольну роботу оцінено позитивно.

Піж час написання контрольної роботи студент має використовувати вітчизняні та іноземні інформаційні матеріали, самостійно проводити пошук документальної та фактографічної інформації, здійснювати систематизацію та узагальнення даних, виявляти ключові моменти, використовувати електронну пошту та телеконференції, застосовуючи методи пошуку в мережі Інтернет. У разі потреби слід проводити реферування документів, формуючи власні погляди на явища, події та процеси, спираючись на знання граматичних форм.

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Сутність, об'єкт та функції державної гуманітарної політики.
2. Цілі, завдання, критерії державної гуманітарної політики.
3. Формування теоретичних засад та практичних механізмів державної гуманітарної політики.

4. Критерії ефективності та практичної значущості механізмів державної гуманітарної політики.
5. Чинники, пріоритети, напрями реалізації державної гуманітарної політики.
6. Діагностика державної гуманітарної політики.
7. Теорії та концепції державної гуманітарної політики.
8. Аналіз класичних сучасних теорій державної гуманітарної політики.
9. Теоретичні принципи управління та регулювання державної гуманітарної політики.
10. Територіальні особливості організації державної гуманітарної політики.
11. Зарубіжний досвід вироблення та реалізації державної гуманітарної політики.
12. Основні показники (параметри) державної гуманітарної політики.
13. Принципи та науково-методичні засади аналізу державної гуманітарної політики.
14. Складові державної гуманітарної політики.
15. Системний аналіз державної гуманітарної політики.
16. Аналіз кількісних та якісних параметрів державної гуманітарної політики.
17. Види та методи прогнозування державної гуманітарної політики.
18. Стратегічний аналіз державної гуманітарної політики.
19. Характеристика внутрішнього стану єдиного гуманітарного простору України.
20. Цільове орієнтування стратегії державної гуманітарної політики та визначення пріоритетів.
21. Система моніторингу, аудиту та оцінки ефективності державної гуманітарної політики, їх складові.
22. Діяльність щодо національної історичної пам'яті та вшанування пам'яті жертв Голодомору органами державного управління та місцевого самоврядування.
23. Використання ресурсів при виробленні та реалізації державної гуманітарної політики.
24. Організаційна структура управління та регулювання державної гуманітарної політики.
25. Державна гуманітарна політика та місцеве самоврядування.

26. Єдиний гуманітарний простір України та регіональні гуманітарні процеси.
27. Гуманітарні позиції регіональних еліт, засади та механізми їх узгодження.
28. Єдність національного інформаційного простору та інформаційні процеси у регіонах.
29. Проблема Єдиної Православної помісної церкви у державній гуманітарній політиці України.
30. Інтеграція української діаспори в єдиний гуманітарний простір України.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Дайте визначення державної гуманітарної політики.
2. Розкрийте сутність державної гуманітарної політики.
3. Визначте критерії та показники державної гуманітарної політики.
4. Висвітліть цілі державної гуманітарної політики.
5. Розкрийте класичні теорії державної гуманітарної політики.
6. Дайте оцінку теоретичним особливостям вироблення та реалізації державної гуманітарної політики.
7. Проаналізуйте сучасні механізми й методи залучення кадрових, фінансових та інституційних ресурсів при виробленні та реалізації державної гуманітарної політики.
8. Визначте пріоритети державної гуманітарної політики України.
9. Схарактеризуйте вузлові проблеми державної гуманітарної політики України.
10. Дайте оцінку значущості гуманітарних пріоритетів в українському державотворенні.
11. Схарактеризуйте теоретичні принципи управління та регулювання державної гуманітарної політики.
12. Визначте основні напрями вдосконалення теоретичних засад державної гуманітарної політики.
13. Висвітліть особливості теорій та концепцій державної гуманітарної політики.
14. Схарактеризуйте класичні сучасні теорії державної гуманітарної політики.
15. Назвіть категорії державної гуманітарної політики та гуманітарного простору України.

16. Покажіть основні складові діяльності органів державного управління та місцевого самоврядування України щодо національної історичної пам'яті та вшанування пам'яті жертв Голодомору органами влади.
17. Дайте характеристику організаційно-правових засад державної гуманітарної політики України.
18. Визначте основні показники (параметри) державної гуманітарної політики.
19. Поясніть необхідність поступального та сталого розвитку гуманітарної сфери держави.
20. Розкрийте сутність сучасних механізмів та методів управління та регулювання в гуманітарній сфері.
21. Схарактеризуйте принципи та науково-методичні засади аналізу державної гуманітарної політики.
22. Розкрийте сутність механізмів моніторингу національної гуманітарної сфери.
23. З'ясуйте вплив ЗМІ на конструювання єдиного гуманітарного простору і формування національної ідентичності.
24. Визначте та проаналізуйте перспективні напрями захисту прав титульної нації в єдиному гуманітарному просторі України.
25. Поясніть засадничі принципи, види та методи прогнозування державної гуманітарної політики.
26. Дайте характеристику внутрішнього стану єдиного гуманітарного простору України.
27. Визначте та оцініть фактори зовнішнього середовища єдиного гуманітарного простору України.
28. Схарактеризуйте вплив міграційних процесів в єдиному гуманітарному просторі України.
29. Проаналізуйте механізми й методи управління формуванням національної культурної ідентичності.
30. Покажіть основні напрями діагностики державної гуманітарної політики.
31. Розкрийте основні шляхи взаємодії органів державного управління та місцевого самоврядування при виробленні та реалізації програм репатріації та адаптації національних меншин.
32. Проаналізуйте методи визначення ефективності державної гуманітарної політики.
33. Назвіть особливості діагностики регіональних гуманітарних процесів на різних етапах їх реалізації.

34. Розкрийте найхарактерніші особливості конструювання національного інформаційного простору.
35. Визначте особливості концептуального забезпечення вироблення та реалізації державної гуманітарної політики.
36. Визначте особливості зарубіжного досвіду вироблення та реалізації державної гуманітарної політики.
37. Схарактеризуйте стан нормативно-правової бази державної гуманітарної політики та шляхи її вдосконалення.
38. Розкрийте причини неефективності державної гуманітарної політики.
39. Дайте оцінку пріоритетним напрямам використання бюджетних ресурсів при виробленні та реалізації державної гуманітарної політики України.
40. Окресліть фази і цикли розвитку єдності гуманітарного простору України.
41. Розкрийте критерії ефективності та практичної значущості механізмів державної гуманітарної політики.
42. Схарактеризуйте шляхи залучення додаткових позабюджетних коштів у гуманітарну сферу.
43. Проаналізуйте проблеми конструювання та структуризації єдиного гуманітарного простору України.
44. Дайте оцінку розподілу і делегуванню повноважень при виробленні та реалізації державної гуманітарної політики
45. Розкрийте основні напрями управління єдиним гуманітарним простором.
46. Дайте характеристику кількісним та якісним показникам (параметрам) управління та регулювання єдиного гуманітарного простору.
47. Дайте оцінку проблемі Єдиної Православної помісної церкви у державній гуманітарній політиці України управління часом у проекті.
48. Порівняйте аналіз кількісних та якісних параметрів державної гуманітарної політики.
49. Розкрийте структуру управління державною гуманітарною політикою України.
50. Проаналізуйте управління та регулювання єдиним гуманітарним простором України.
51. Назвіть головні напрями використання ресурсів при виробленні та реалізації державної гуманітарної політики.

52. Підготуйте пропозиції щодо стратегічного аналізу державної гуманітарної політики, її фінансування, кошторису і бюджету.
53. Схарактеризуйте особливості структурно-функціонального аналізу державної гуманітарної політики.
54. Дайте оцінку значенню місцевого самоврядування у виробленні та реалізації державної гуманітарної політики.
55. Розкрийте сутність цільового орієнтування стратегії державної гуманітарної політики та визначення гуманітарних пріоритетів.
56. Ознайомтесь з теорією та практикою вироблення та реалізації державної гуманітарної політики у зарубіжних країнах.
57. Проаналізуйте напрями змін (оптимізації, коригування) організаційної структури вироблення та реалізації державної гуманітарної політики України.
58. Схарактеризуйте порядок підготовки внутрішньої нормативної документації щодо вироблення та реалізації державної гуманітарної політики.
59. Визначте особливості статусу православ'я в єдиному гуманітарному просторі України.
60. Назвіть складові організаційної структури управління та регулювання державної гуманітарної політики.
61. Окресліть основні показники ефективності державної гуманітарної політики у мовленнєвій сфері.
62. Визначте принципи та науково-методичні засади системного аналізу державної гуманітарної політики.
63. Назвіть необхідні передумови ефективного використання ресурсів при виробленні та реалізації державної гуманітарної політики.
64. З'ясуйте особливості взаємодії єдиного гуманітарного простору України та регіональних гуманітарних процесів.
65. Дайте оцінку гуманітарним позиціям регіональних еліт, засадам та механізмам їх узгодження.
66. Схарактеризуйте територіальні особливості організації державної гуманітарної політики.
67. Висвітліть індикатори сталого розвитку та єдності національного гуманітарного простору.
68. Висвітліть концепцію державно-церковних відносин в Україні та її місце у єдиному гуманітарному просторі України.

69. Розкрийте особливості єдності національного інформаційного простору та інформаційних процесів у регіонах.
70. Дайте оцінку державним програмам співпраці із закордонним українством.
71. Визначте місце і роль держави у системі міжконфесійного та екуменічного діалогу.
72. Виділіть головні принципи та механізми інтеграції національних меншин в єдиний гуманітарний простір України, її складові.
73. Вкажіть основні теоретичні принципи управління розвитком національно-культурних цінностей у суспільстві.
74. Проаналізуйте зарубіжний досвід вироблення та реалізації державної політики зі збереження національної історичної пам'яті.
75. Дайте оцінку державній підтримці українського книговидання та книгорозповсюдження.
76. Окресліть територіальні особливості реалізації державної політики щодо розвитку і функціонування української мови.
77. Визначте особливості аналізу кількісних та якісних параметрів телерадіопростору України.
78. Висвітліть особливості міжнародного моніторингу становища національних меншин.
79. Розкрийте сутність коригування механізмів державної гуманітарної політики.
80. Назвіть особливості маркування в системі національно-духовних цінностей.
81. Розкрийте схему розвитку кадрового наповнення державної гуманітарної політики України.
82. Визначте основні механізми реалізації міжнародних угод щодо захисту прав української діаспори.
83. Схарактеризуйте науково-технічне забезпечення державної гуманітарної політики.
84. Вкажіть можливі шляхи узгодження позицій регіональних еліт в єдиному гуманітарному просторі України.
85. Назвіть основні критерії ефективності та практичної значущості управління та регулювання телерадіопростору України.
86. Дайте експертну оцінку технологіям моніторингу в гуманітарній сфері.

87. Розкрийте механізми аудиту та оцінки ефективності державної гуманітарної політики, їх складові.
88. Означте складові конструювання єдиного гуманітарного простору.
89. Складифікуйте та дайте оцінку ресурсного забезпечення державної гуманітарної політики України.
90. З'ясуйте особливості управління інтеграцією української діаспори в єдиний гуманітарний простір України.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Абрамов В. І.* Духовність суспільства: методологія системного вивчення. – К.: Вид-во КНЕУ, 2004. – 236 с.
2. *Антонюк О. В.* Основи етнополітики: Навч. посіб. – К.: МАУП, 2005. – 432 с.
3. *Бакуменко В. Д.* Формування державно-управлінських рішень: Проблеми теорії, методології, практики. – К.: Вид-во УАДУ, 2000. – 328 с.
4. *Десятов Т., Мельниченко В.* Формування історичної свідомості громадян – важливий напрям роботи органів державної влади // АПВП. – 2004. – № 1. – С. 157–160.
5. *Дзоз В.* Гуманітарна політика України: проблеми формування та реалізації (соціально-філософський аналіз). – К., 2006. – 316 с.
6. *Жулинський М.* Заявити про себе культурою. – К.: Генеза, 2001. – 680 с.
7. *Журавський В. С.* Вища освіта як фактор державотворення і культури в Україні. – К.: Ін Юре, 2003. – 416 с.
8. *Звіряка А. І.* Досвід паспортизації об'єктів культурної спадщини Національного заповідника “Батьківщина Тараса Шевченка” // Праці НДІПД. – Вип. 2. – К.: АртЕк, 2006. – С. 115–125.
9. *Здіорук С. І.* Завдання гуманітарної політики України в контексті сучасних політичних реалій // Україна: стратегічні пріоритети. Аналітичні оцінки – 2005 / За ред. О. С. Власюка. – К.: Знання, 2005. – С. 372–390.
10. *Здіорук С. І.* Суспільно-релігійні відносини: виклики Україні XXI століття. – К.: Знання України, 2005. – 552 с.
11. *Зелений В.* Туризм як складова економічного розвитку малих історичних міст // Актуальні проблеми державного управ-
ління. Зб. наук. праць ДРІДУ НАДУ. – Вип. 4.(26). – 2006. – С. 247–254.
12. *Закон* України “Про Державний бюджет України на 2007 рік” від 19 грудня 2006 р. № 489-V // Уряд. кур’єр. – № 243. – 2006. – 23 груд. – С. 5–14.
13. *Збірка* документів Ради Європи, ратифікованих Україною. – К., 2006. – 496 с.
14. *Звернення* Світового конгресу українців “Терор в Україні в тридцять роки XX-го століття” від 19 квітня 2005 р. // Бюлетень СКУ. – 2005. – № 3 (3). – С. 6.
15. *Звернення* Священного Синоду УПЦ до Президента України В. Ющенко від 27 лютого 2007 р. № 199 // Церков. православ. га-зета. – № 7 (183). – 2007. – Март. – С. 2–3.
16. *Зовнішня* політика України: від романтизму до прагматизму. – К., 2001.
17. *Експертна* доповідь “Про внутрішнє і зовнішнє становище Ук-раїни у 2006 році”. (проект). – К., 2007. – 256 с.
18. *Іванівський В. В.* Телерадіопростір регіонів України: проблеми та перспективи розвитку на шляху до інформаційного суспіль-ства // Вісн. Житомир. держ. ун-ту ім. І. Франка. – Вип. 31. – 2007. – С. 16–20.
19. *Інструктивно-методичні* рекомендації щодо вивчення шкіль-них дисциплін у 2007/08 навчальному році від 11.06.07 № 1/9-361 // Інформаційний збірник МОН України. – № 19–21. – 2007. – Листопад. – С. 9–96.
20. *Інформаційні* матеріали про роботу КМУ за дев’ять місяців 2005 р. – 87 с.
21. *Комплексна* програма “Молодь міста Києва на 2006–2008 роки”. – К.: Головне управління у справах сім’ї та молоді КМДА; ДІП-СМ, 2005. – 56 с.
22. *Концептуальні* засади вивчення предметів духовно-морального спрямування в загальноосвітніх навчальних закладах. Рішення колегії МОНУ від 29 червня 2006 р. // Практика управління закладом освіти. – 2006. – № 2. – С. 9–15.
23. *Культурна* спадщина України. Правові засади збереження, від-творення та охорони культурно-історичного середовища: Зб. офіц. док. / Упоряд. В. І. Фрич; Відп. ред. В. М. Гарник. – К.: Істина, 2002.
24. *План* заходів КМДА щодо реалізації Державної програми спів-праці із закордонними українцями на період до 2010 року, затв.

- розпорядженням КМДА від 29 березня 2007 р. № 359 // Хрещатик. – №54 (3044). – 2007. – 13 квіт. – С. 12–13.
25. *Положение* о Межнациональном совете при Совете министров Автономной Республики Крым. Утверждено Постановлением СМ АРК от 25.08.1998 г., № 235 // Депортировані кримські татари, болгари, вірмени, греки, німці. Зб. док. (1998–2003). – К.: Абрис, 2004. – С. 7–9.
26. *Порядок* використання у 2007 році коштів, передбачених у державному бюджеті України для випуску книжкової продукції за програмою “Українська книга” затверджений Постановою КМУ від 21 березня 2007 р. № 534 // Зб. уряд. норм. актів України (далі ЗУНАУ). – 2007. – № 21–22. – 21–28 берез. – С. 101–102.
27. *Постанова* КМУ “Деякі питання порядку розповсюдження і демонстрування фільмів” від 16 січня 2006 р. № 20 // ЗУНАУ. – 2006. – № 7.
28. *Постанова* КМУ “Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для виконання програм у сфері культури” від 24 вересня 2005 р. № 957 // ЗУНАУ. – 2006. – № 1.
29. *Постанова* КМУ “Про затв. Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів з відтворення культури національних меншин та фінансової підтримки газет мовами національних меншин” від 30 листопада 2005 р. № 1124 // ЗУНАУ. – 2006. – № 2.
30. *Постанова* КМУ “Про затв. Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів щодо зміцнення матеріально-технічної бази закладів культури, що належать до сфери управління МКТ” від 27 вересня 2005 р. № 986 // ЗУНАУ. – 2006. – № 1.
31. *Постанова* КМУ “Про затв. Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для створення і розповсюдження національних фільмів” від 29 грудня 2005 р. № 1298 // ЗУНАУ. – 2006. – № 6.
32. *Постанова* КМУ “Про затвердження Порядку використання у 2007 році коштів, передбачених у державному бюджеті для збирання, оброблення та розповсюдження офіційної інформаційної продукції” від 7 березня 2007 р. № 414 // ДВУ. – № 6 (218). – 2007. – С. 45–46.
33. *Постанова* КМУ “Про затвердження Порядку використання у 2007 р. коштів, передбачених у держ. бюджеті для фінансової підтримки друкованих періодичних видань культурологічного та літературно-художнього напрямку” від 14 березня 2007 р. № 445 // ДВУ. – № 6 (218). – 2007. – С. 76.
34. *Постанова* КМУ “Про затвердження Порядку використання у 2007 році коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки творчих спілок у сфері засобів масової інформації” від 7 березня 2007 р. № 412 // ДВУ. – № 6 (218). – 2007. – С. 44–45.
35. *Постанова* КМУ “Про затвердження Порядку використання у 2007 р. субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам для створення рекреаційних зон, меморіальних музейних комплексів, а також розвитку історико-культурних пам’яток і заповідників” від 1 березня 2007 р. № 332 // ДВУ. – № 5 (217). – 2007. – С. 74–75.
36. *Постанова* КМУ “Про затвердження Порядку використання у 2007 році коштів, передбачених у державному бюджеті України для випуску книжкової продукції за програмою “Українська книга” від 21 березня 2007 р. № 534 // ЗУНАУ. – 2007. – № 21–22. – 21–28 берез. – С. 101.
37. *Постановление* СМ АРК “О ходе реализации Постановления Совета Министров Автономной Республики Крым от 27 августа 1997 г., № 260 “О программе развития сети образовательных учреждений, классов с украинским, крымскотатарским языками обучения, школ и классов с двумя языками обучения ” от 27 октября 1998 г. № 323 // Депортировані кримські татари, болгари, вірмени, греки, німці. Зб. док. / Упоряд. Ю. Білуха, О. Власенко. – К.: Абрис, 2004. – С. 6.
38. *Распоряжение* СМ АРК “Об утверждении состава организационного комитета по подготовке и проведению на территории Автономной Республики Крым мероприятий, посвященных увековечению памяти жертв политических репрессий и голодоморов в Украине” № 699-р от 22 ноября 2006 // Сб. норм.-прав. актов АРК. – № 11. – 2007. – Ст. 1142. – 27 янв.
39. *Котигоренко В.* Етнічні конфлікти і протистояння в сучасній Україні: політологічний концепт. – К.: Світогляд, 2004. – 722 с.
40. *Кувєда В.* Міфологічні джерела української етнокультурної моделі: психологічний аспект. – Донецьк: УКЦ, Дон. від. НТШ, 2007. – 264 с., табл.

41. Лойко Л. І. Громадські організації етнічних меншин України: природа, легітимність, діяльність. – К.: Фоліант, 2005. – 634 с.
42. *Міжнаціональні відносини і національні меншини України* / За ред. Р. Чілачави. – К.: Гол. спец. ред. літ. мовами національних меншин, 2004.
43. *Мисів Л.* Теоретико-методологічні підходи до вивчення проблем державного управління формуванням та розвитком духовних цінностей українського суспільства // *Актуальні проблеми державного управління*. Зб. наук. праць ДРІДУ НАДУ. – Вип. 3 (25). – 2006. – С. 50–57.
44. *Нагорна Л.* Національна ідентичність в Україні. – К., 2002. – 272 с.
45. *Омельчук В. В.* Механізми інтеграції національних меншин та їх особливості // *Становлення і розвиток української державності*. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції м. Київ, МАУП, 27 жовтня 2006 р. – К.: ДП “Вид. дім “Персонал”, 2008. – С. 79–91.
46. *Омельчук В. В.* Національна культурна спадщина культового характеру в єдиному гуманітарному просторі України // *Діалог православ'я та ісламу: роль релігії у сучасному житті*. Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, МАУП, 30 березня 2007 р. – К.: ДП “Вид. дім “Персонал”, 2009. – С. 157–169.
47. *Омельчук В. В.* Освіта як інструмент єдності гуманітарного простору // *Вісн. НАДУ*, 2008. – №1. – С. 181–189.
48. *Омельчук В. В.* Реалізація державної мовної політики в Україні на регіональному рівні // *Зб. наук. пр. НАДУ*. – 2009. – № 1. – С. 76–89.
49. *Омельчук В. В.* Регіональні конфесійні процеси в єдиному гуманітарному просторі України // *Становлення і розвиток української державності*. Вип. 3. Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. “Державна та регіональна політика України в умовах глобалізації”, м. Київ, МАУП, 24 жовтня 2008 р. – К.: ДП “Вид. дім “Персонал”, 2009. – С. 35–55.
50. *Основи етнодержавознавства*. Підручник / За ред. Ю. І. Римаренка. – К.: Либідь, 1997. – 656 с.
51. *Петровський П. М.* Гуманітарна парадигма в системі державного управління: Монографія / Львівський регіональний ін-т держ. управління Національної академії держ. управління при Президенті України. – Л.: ЛРІДУ НАДУ, 2008. – 252 с.
52. *Православ'я: український вимір* / За заг. ред. Сауха П. Ю. – К.: Кондор, 2004. – 384 с.
53. *Тертичка В. В.* Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. – К.: Основи, 2002. – 750 с.
54. *Україна: стратегічні пріоритети*. Аналітичні записки / За заг. ред. О. С. Власюка. – К.: НІСД, 2006. – 576 с.
55. *Чиж І. С.* Україна: шлях до інформаційного суспільства. – К., 2004. – 287 с.
56. *Шуба О. В.* Релігія в етнонаціональному розвитку України (політологічний аналіз). – К.: Криниця, 1999. – 324 с.

Додаткова

57. *Грицаєнко П. М.* Гуманітарна освіта: сутність та особливості прояву (соціально-філософський аналіз): автореф. дис... канд. філос. наук : 09.00.03 / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2009. – 17 с.
58. *Дани В. Н.* Державна політика: вступ до аналізу. – Одеса, 2005. – 504 с.
59. *Православні духовні цінності в умовах глобалізму*: Матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 4 квітня 2006 р. – К.: МАУП, 2007.
60. *Пропозиції* Верховної Ради України до основних напрямів бюджетної політики на 2007 рік // *ВВР України*. – 2006. – 6 жовт.
61. *Пропозиції* Президенту: нова хвиля реформ. – К., 2005. – 104 с.
62. *Результати* експертного опитування з питань гуманітарного розвитку України (квітень 2004 р., 100 експертів) // *Проблеми і перспективи України: аналітичні матеріали* / За заг. ред. В. М. Князева, Ю. П. Сурміна (кер. автор. кол.), Л. Г. Штики. – К.: Вид-во НАДУ, 2005. – С. 167–172.
63. *Рішення* ВР АРК “Про заходи щодо регулювання міжнаціональних відносин і реалізації програм соціально-економічного і національно-культурного розвитку раніше депортованих осіб і їхніх нащадків у Автономній Республіці Крим” від 26 квітня 2000 р. № 1085-2/2000 // *Депортовані кримські татари, болгары, вірмени, греки, німці*. Зб. документів (1998–2003) / Упоряд. Ю. Білуха, О. Власенко. – К.: Абрис, 2004. – С. 189–191.
64. *Рішення* КСУ у справі за конституційним поданням 51 народного депутата України про офіційне тлумачення положень ст. 10 Конституції України щодо застосування державної мови

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни “Державна гуманітарна політика”	7
Зміст дисципліни “Державна гуманітарна політика”	8
Вказівки до виконання контрольної роботи.....	17
Теми контрольних робіт.....	17
Питання для самоконтролю	19
Список літератури	24

- органами державної влади, органами місцевого самоврядування та використання її у навчальному процесі в навчальних закладах України, м. Київ, 14 грудня 1999 р. № 10-рп/99. Справа № 1-6/99 // Рішення Конституційного Суду України. – К., 2006. – С. 122–131.
65. *Розпорядження* КМУ “Про затвердження плану заходів на 2006 – 2007 роки щодо реалізації Концепції державної політики в галузі культури” від 7 березня 2006 р. № 126-р // ЗУНАУ. – 2006. – № 15.
66. *Указ* Президента України “Про заходи щодо вивчення та популяризації духовної спадщини Івана Франка” від 27 серпня 2006 р. № 727/2006 // ДВУ. – № 16 (204). – 2006. – С. 11.
67. *Указ* Президента України “Про заходи щодо впорядкування забудови території та збереження історико-культурних територій і об’єктів в місті Києві” від 15 березня 2007 р. № 208/2007 // ДВУ. – № 5 (217). – 2007. – С. 35.
68. *Указ* Президента України “Про координаційну раду з підготовки заходів у зв’язку з 75-ми роковинами Голодомору 1932–33 років в Україні” від 14 березня 2007 р. № 207/2007 // ДВУ. – № 5 (217). – 2007. – С. 34–35.
69. *Указ* Президента України “Про присудження Національної премії України імені Тараса Шевченка” від 5 березня 2007 р. № 181/2007р. // ДВУ. – № 5 (217). – 2007. – С. 30.
70. *Указ* Президента України “Про проведення в Україні у 2007 році Року української книги” від 15 грудня 2006 р. № 1088/2006 // ДВУ. – № 23–24 (211–212). – 2006. – С. 47.
71. *Цветков В. В.* Державне управління: основні фактори ефективності (політико-правовий аспект). – Харків: Право, 1996. – 164 с.
72. *Кіссе А. І.* Етнічний конфлікт: теорія і практика управління. Політологічний аналіз. – К.: Логос, 2006. – 380 с.
73. *Нижник Н. Р., Машков О. А.* Системний підхід в організації державного управління. – К.: Вид-во УАДУ, 1998. – 160с.
74. *Пал Л.* Аналіз державної політики: Пер з англ. – К.: Основи, 1999.
75. *Яблоновська Н. В.* Етнічна преса Криму: історія та сучасність. – Сімферополь: Кримське навч.-пед. державне вид-во, 2006. – 312 с.

Відповідальний за випуск *А. А. Вегеренко*
 Редактор *Т. М. Коліна*
 Комп’ютерне верстання *А. П. Нечипорук*

Зам. № ВКЦ-4964

Формат 60×84/16. Папір офсетний.
 Друк ротатійний трафаретний. Наклад 50 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
 03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»
 03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. ХХ

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
 суб’єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008